

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Назва дисципліни: «Менеджмент економічної безпеки»

Рівень вищої освіти – Третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

ОНП: «Менеджмент»

Рік навчання: 2, семестр: 3

Компонент освітньої програми: вибіркова

Кількість кредитів ЄКТС: 4 (120 годин)

Форма контролю: залік

Мова викладання: українська

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА

(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Верзун Андрій Андрійович
Контактний тел.	22942 (внутр.) <i>(телефон кафедри менеджменту)</i> +38(067)2917604 <i>(телефон викладача)</i>
E-mail:	andrijverzun@gmail.com
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача (щовівторка з 11.00 до 12.00, щочетверга з 14.00 до 15.00), а. 322, головний корпус ЛНУП

Опис дисципліни

Анотація дисципліни: Дисципліна «Менеджмент економічної безпеки» допомагає сформувати сукупність теоретико-методологічних та прикладних знань з питань дослідження менеджменту економічної безпеки організацій. По завершенню вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти опанують способами ідентифікувати та управляти загрозами економічній безпеці організацій державного, приватного та громадського секторів; сформують навички особливостей оцінювання загроз економічній безпеці організацій різних типів; вироблять уміння розробляти заходи протидії та запобігати загрозам економічної безпеки організацій; опанують правовий інструментарій щодо недопущення та подолання загроз економічній безпеці організацій.

Дисципліна вивчається у третьому семестрі навчання здобувачів ступеня доктора філософії. Її освоєння забезпечить отримання аспіратом компетенцій, необхідних як при написанні дисертаційної роботи і її захисті у спеціалізованій вченій раді, так і для використання в професійній діяльності майбутнього доктора філософії – при виконанні наукових досліджень.

Формат проведення дисципліни: лекції і практичні заняття. ЗВО мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Навчальний курс включає самостійну роботу, виконання науково-дослідних завдань та комплексних завдань розрахункового характеру. Під час сесії формат очний.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного проходження курсу і засвоєння програмного матеріалу здобувач повинен володіти практичними навичками з використання ПК (рівень користувача). Очікується, що здобувачі будуть в повному обсязі відвідувати лекційні та практичні заняття відповідно до розкладу занять, не запізнюватися, не пропускати заняття. У разі неможливості відвідати заняття інформувати про це викладача, самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття, брати активну участь у навчальному процесі, активно використовувати віртуальне навчальне середовище ЛНУП.

Здобувач зобов'язаний виконувати і представляти завдання для самостійної роботи у визначені викладачем терміни.

Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями, тобто виконані з дотриманням принципів академічної доброчесності, які визначаються Положенням про академічну доброчесність Львівського національного університету природокористування: <https://lnup.edu.ua/uk/nav-metviddil/zahalni-polozhennia>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОСНОВНІ ТЕМИ

Теми

ТЕМА 1. МЕНЕДЖМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ: СУТНІСТЬ І ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ.

ТЕМА 2. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

ТЕМА 3. ЗАХИСТ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ТА РЕЙДЕРСТВО ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ

ТЕМА 4. ПОЛІТИКО-ПРАВОВА, ФІНАНСОВА ТА ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ

ТЕМА 5. КАДРОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛADOVA МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ

ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЙНА, ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНА, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА, ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Програма дисципліни

ТЕМА 1. МЕНЕДЖМЕНТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ: СУТНІСТЬ І ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ

Основні поняття, складові та принципи управління економічною безпекою організації. Предмет, методи, об'єкти та суб'єкти економічної безпеки організації. Правове регламентування становлення та розвитку менеджменту економічної безпеки організації. Оцінка стану та напрямків підвищення менеджменту економічної безпеки організації.

Тема 2. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Основні складові менеджменту економічної безпеки організації. Характеристика загроз зовнішнього середовища, їх вплив на систему безпеки організації. Внутрішнє середовище організації, як основа протидії загрозам. Досвід Німеччини, США щодо забезпечення менеджменту економічної безпеки організації. Досвід забезпечення економічної безпеки організації в інших країнах.

ТЕМА 3. ЗАХИСТ ВІД НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ ТА РЕЙДЕРСТВО ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ

Методи несумлінної, нецивілізованої конкуренції організації: промислове шпигунство, компрометація, корупція, фальсифікація продукції, брехлива реклама, фізичне і психологічне поводження конкурентів. Характерні методи промислового шпигунства. Аналіз зовнішніх джерел погрози діяльності організації. Типові схеми дій з дестабілізації організацій. Замахи на конфіденційну інформацію організації. Планування роботи з протидії конкурентній розвідці організацій. Види рейдерства в організаціях. Чинники, які сприяють рейдерству в організаціях. Превентивні дії захисту бізнесу протидії рейдерству. PR-заходи як спосіб захисту від рейдерської атаки на організацію.

ТЕМА 4. ПОЛІТИКО-ПРАВОВА, ФІНАНСОВА ТА ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ

Поняття політико-правової безпеки менеджменту організації. Сутність силової безпеки. Формування системи менеджменту фінансової безпеки організації. Оцінювання безпеки грошового обігу в організаціях. Оцінювання безпеки інфляційних процесів організації. Валютна складова фінансової безпеки організації. Індикатори фінансової безпеки організації. Поняття та особливості менеджменту екологічної безпеки організації.

ТЕМА 5. КАДРОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ

Захист конфіденційної інформації організації. Методика побудови інформаційної безпеки організації. Управління кадровою безпекою організації. Методи виявлення і збереження кадрової безпеки організації. Сучасна психологічна освіта керівника в контексті забезпечення менеджменту

економічної безпеки організації. Навчання персоналу та підвищення кваліфікації з економічної безпеки організації.

ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНІ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Організація служби безпеки. Загальні функції, що покладаються на службу менеджменту безпеки організації. Об'єкти, які підлягають захисту від потенційних загроз і протиправних посягань в організаціях. Управління техніко-технологічною безпекою організації. Менеджмент інтелектуальної безпеки організації. Поняття та класифікація загроз безпеки інформації в організаціях. Поняття та класифікація інформації з обмеженим доступом щодо організації.

Компетентності, яких набуває студент при вивченні дисципліни відповідно до освітньо- професійної програми

Загальні компетентності (ЗК)	Фахові компетентності (СК)
<p>ЗК1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;</p> <p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності;</p>	<p>ФК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках;</p> <p>ФК4. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;</p>

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми (ПРН)

ПРН3. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках;

ПРН4. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів;

ПРН6. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне оцінювання та самостійна робота						Сума
Менеджмент економічної безпеки						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
15	15	20	20	20	10	

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

1. **Усне опитування** (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).
2. **Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка** (письмове опитування, рішення ситуаційних задач і прикладів, складання тестів, виконання схем, підготовка різних відповідей, рефератів, підготовка презентацій; написання та опублікування статей, тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).
3. **Практична перевірка** (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, розробка документації, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформації, рішення професійних та ситуаційних завдань, ділові ігри і т. д.)
4. **Стандартизований контроль** (тести, письмовий контроль).
5. **Самоконтроль** (самооцінка студентом якості засвоєного навчального матеріалу з дисципліни в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).
6. **Самооцінка** (передбачає критичне ставлення студента до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</p>	<p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу ведучих викладачів, які забезпечують курс і лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p>
---	--

<p>Політика щодо академічної доброчесності:</p>	<p>Ніякі форми порушення академічної доброчесності не допускаються. Бути толерантними та поважати іншу думку. Заперечення формулювати в коректній формі. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових контрольних робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Не допускається підказування.</p> <p>Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.</p>
<p>Політика щодо відвідування:</p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційному режимі (у онлайн формі за погодженням із деканом факультету і лектором курсу).</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антонова О. М. Формування фінансово-економічного механізму забезпечення економічної безпеки ВНЗ. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 3. С. 117-125.
2. Барановський О. Природа економічної безпеки комерційного банку. Вісник Національного банку України. 2014. № 7. С. 12-19.
3. Білошкурська Н. В. Економіко-організаційний механізм формування економічної безпеки підприємства: принципи побудови, функції, структура. Економіка та держава. 2013. № 12. С. 24-29.
4. Біляк Ю. В. Причини зростання масштабів рейдерських захоплень в Україні: причини виникнення, типи і види рейдерських схем. Інвестиції : практика та досвід. 2013. № 12. С. 44-48.
5. Близнюк А. О. Місце підрозділу з управління економічною безпекою в організаційній структурі підприємства. Економіка. Фінанси. Право. 2015. № 9. С. 4-6.
6. Борець Л. В., Некрасов В. А., Мацюк В. Я. Національна система України по боротьбі з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом : лекція. К. : КНТ, 2007. 90 с.

7. Бреус С. В., Бабаєва Т. А. Основні напрями запобігання банкрутства підприємства у контексті забезпечення економічної безпеки. Формування ринкових відносин в Україні. 2015. № 11. С. 113-117.
8. Бутурлим О. Державний контроль у сфері закупівель: роль і місце держаудитслужби у цій сфері. Фінансовий контроль. 2017. № 3. С. 4-5.
9. Васечко Л. І. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 5. С. 119-122.
10. Голюков І. В. Складові системи економічної безпеки транспортної галузі України. Економіка та держава. 2014. № 6. С. 78-82.
11. Гончар В. Г. Підтримка малих і середніх підприємств України через міжнародне кредитування: вплив на стан економічної безпеки держави. Економічний аналіз. 2015. Т. 19, № 2. С. 54-63.
12. Гончаров Г. О. Напрями вдосконалення системи інституціонального та організаційного забезпечення економічної безпеки малого підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2015. № 2. С. 126-135.
13. Гончаров Г. О. Оцінка ефективності державного регулювання малого підприємництва України в аспекті його економічної безпеки. Економічний аналіз. 2014. Т. 18, № 1. С. 43-50.
14. Димченко О. В., Свиридова І. О., Пересипкін М. М. Готовність до інновацій як важливий елемент системи економічної безпеки комунальних підприємств Економіка та держава. 2014. № 1. С. 23-26.
15. Дуб Б. С. Менеджмент знань в системі економічної безпеки аграрного холдингу. Інноваційна економіка. 2016. № 11-12. С. 183-187.
16. Дяченко Я. Я. Типологізація схем і методів, напрями протидії легалізації злочинних доходів в Україні. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 10. С. 87-90.
17. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : навч. посіб. / В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко [та ін.]. К. : Правова єдність, 2009. 544 с.
24. Енгель І. З. Сутність організаційно-економічного механізму забезпечення економічної безпеки підприємства. Формування ринкових відносин в Україні. 2016. № 4. С. 65-68.
25. Зеркалов Д. В. Антирейдер : пособие. К. : Основа, 2007. 224 с.
26. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства : метод. вказівки / уклад. П. Р. Пуцентейло. Тернопіль : Вектор, 2016. 32 с.
27. Олійничук О. І. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства [Текст] : метод. вказівки. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 37 с.
28. Орлова К. Є. Теоретико-методичні засади управління економічною безпекою бізнесу. Вісник ХДУ. 2019. №33. С. 126-130.

29. Отенко І. П., Преображенська О. С. Аналітичний інструментарій управління економічною безпекою підприємства (текст на англ. мові). Актуальні проблеми економіки. 2014. № 5. С. 203-209.

30. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Закон України від 14.10.2014 р. № 1702-VII. Офіційний вісник України. 2014. № 90. С. 7-70.

31. Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі. Закон України від 16 березня 2016 року № 1029-VIII. Офіційний вісник України. 2016. № 28 (15 квіт.). С. 70-108.

32. Русіна Ю. О., Ополонець А. Г. Організація і управління системою фінансово-економічної безпеки на підприємстві. Формування ринкових відносин в Україні. 2016. № 6. С. 115-119.

33. Савенко К. С. Формування економічної безпеки споживачів у сфері житлово-комунального господарства. Економіка розвитку. 2016. № 1. С. 35-42.

34. Стадник В. П. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки. Економіка. Фінанси. Право. 2013. № 3. С. 7-9.